

Olympiáda v českém jazyce
50. ročník, 2023/2024
Okresní kolo – řešení II. kategorie

1. Příklad řešení:

- a) i) *Prodávají tam hrábě, lopaty apod., ale žádné menší nářadí.*
- ii) *Žádá-li zaměstnanec o přeřazení (tj. chce-li přejít ve firmě na jinou pozici), nemusí znovu dokládat uznání vysokoškolského vzdělání v zahraničí (tzv. nostrifikaci).*
- iii) *Účastníci našeho kurzu už po cca třech měsících ovládají psaní tzv. naslepo, tj. bez dívání se na klávesnici.*

Poznámka: Uznávejte i jiná vhodná řešení, například: *prejít na jinou pozici apod., tzv. psaní naslepo. Za řešení na tzv. klávesnici, prodávají tam tzv. hrábě či v jiných případech, kdy je užití zkratky nevhodné, body neuděluje ani nestrhávejte.*

b) *a podobně*

cirka

to je(st)

takzvaný / tak zvaný, takzvaně

c) *atd. / aj. / ad. / ap.*

tzn.

Bodování:

a) Za 6 smysluplných doplnění – 4 body.

Za 5 smysluplných doplnění – 3 body.

Za 4 smysluplná doplnění – 2 body.

Za 3–2 smysluplná doplnění – 1 bod.

Za méně – 0 bodů.

b) Za 4 náležitě rozepsané zkratky – 2 body.

Za 3 náležitě rozepsané zkratky – 1 bod.

Za méně – 0 bodů.

c) Za vhodná synonyma ke 2 zkratkám – 1 bod.

Za synonymum k 1 zkratce – 0 bodů.

Celkem tedy maximálně 7 bodů.

2. Řešení:

a) *do deseti tisíc diváků / do deseti tisíců diváků*

na devíti stech výskytech

s dvěma sty korunami

k pěti stům žáků

o šesti stech případech – správně

s dvěma tisíci účastníků

Poznámka: Neuznávejte, pokud soutěžící místo tvarů slov *sto* a *tisíc* použijí tvary slov *stovka* a *tisícovka*.

b) *ke čtyřem tisícům sedmi stům třiceti dvěma dětem /*

ke čtyřem tisícům sedmi stům dvaatřiceti dětem /

ke čtyři tisíce sedm set třiceti dvěma dětem /

ke čtyři tisíce sedm set dvaatřiceti dětem

Poznámka: Stačí jedna z uvedených možností.

Bodování:

a) Za 6 náležitých podob – 4 body.

Za 5 náležitých podob – 3 body.

Za 4 náležité podoby – 2 body.

Za 3–2 náležité podoby – 1 bod.

Za méně – 0 bodů.

b) Za náležitou podobu bez chyby – 2 body.

Při 1 morfologické chybě, nebo při chybách v kladení mezer obecně – 1 bod.

Celkem tedy maximálně 6 bodů.

3. Příklad řešení:

a) Do bazénu smějí výhradně děti do deseti let věku a rodiče, kteří je doprovázejí.

b) *Vstup do bazénu pro děti mladší deseti let jen v doprovodu rodičů.*

c) *jen*

d) Slovo *jen* se vztahuje ke slovům, jež po něm v nápisě následují.

Bodování:

a) Za vhodnou odpověď – 1 bod.

b) Za náležitou úpravu – 1 bod.

c) Za vypsání náležitého slova – 1 bod.

d) Za výstižné vysvětlení – 1 bod.

Celkem tedy maximálně 4 body.

4. Příklad řešení:

a) i) slovní druh: podstatné jméno, význam věty: Strýc nemá doma (některé) knihy umístěné v knihovně, ale má je složené na hromadě.

ii) slovní druh: příslovce / číslovka neurčitá (uznávejte kteroukoli z možností), význam věty: Strýc má doma velké množství knih.

b) *haldu, kupu, kopu, kopec, fůru, stohy, spoustu*

c) *mnoho, hodně, hafo*

d) *mraky, moře, záplavu*

Bodování:

a) Za uvedení 2 slovních druhů a vysvětlení příslušných významů věty – 2 body.

Pokud žák uvede pouze oba slovní druhy a nevysvětlí významy vět, nebo naopak pokud vysvětlí oba významy vět a neuvede slovní druhy, případně pokud uvede jen 1 slovní druh s příslušným vysvětlením významu věty – 1 bod.

Za méně – 0 bodů.

b) Za uvedení 2 vhodných slov – 2 body.

Za uvedení 1 vhodného slova – 1 bod.

c) Za uvedení vhodného slova – 1 bod.

d) Za uvedení vhodného slova – 1 bod.

Celkem tedy maximálně 6 bodů.

5. Řešení:

- a) Synekdocha – ii), x)
- b) Metonymie – v), vii)
- c) Metafora – iii), vi)
- d) Personifikace – i), viii)
- e) Ironie – iv), ix)

O T A R O T E M A T A R P
M E T A F O R A I N A C E
E T A N O M Y M I E T E R
M A T A R O T E M A T A S
I T E N E T A R O T E M O
F A T A R O T E M A T A N
M E T O N Y M I E M A T I
K A T A R O T E M A T A F
A C E T A R O T E M A T I
S Y N E K D O C H A R O K
C E T A R O T E M A T A A
E T A R O T E M A T A R C
I R O N I E T A R O T E E

Bodování:

Za správné připojení 5 názvů k vymezením – 3 body.

Za správné připojení 4 názvů k vymezením – 2 body.

Za správné připojení 3 názvů k vymezením – 1 bod.

Za méně – 0 bodů.

Za správné přiřazení 10 příkladů (nehledě na správnost přiřazení názvu) – 4 body.

Za správné přiřazení 9–8 příkladů (nehledě na správnost přiřazení názvu) – 3 body.

Za správné přiřazení 7–6 příkladů (nehledě na správnost přiřazení názvu) – 2 body.

Za správné přiřazení 5–4 příklady (nehledě na správnost přiřazení názvu) – 1 bod.

Za méně – 0 bodů.

Celkem tedy maximálně 7 bodů.

Celkem tedy za celou jazykovou část maximálně 30 bodů.

Slohový úkol

Hodnoťte:

- dodržení tématu a formy, je-li stanovena
- nápaditost a originalitu zpracování
- celkovou výstavbu a členění textu, jeho plynulost a návaznost
- vhodný výběr jazykových prostředků přiměřeně ke stylu textu – posuzujte celkový výběr prostředků lexikálních, tvaroslovných a syntaktických, funkčnost volby spisovných a nespisovných prostředků
- pravopisnou správnost včetně dodržování pravidel interpunkce
- ovládnutí kodifikace ve všech jazykových plánech – v hláskoslovném, morfologickém, lexikálním i syntaktickém plánu

Celkem maximálně 20 bodů.